

Karla Zambrano González*

L'article 37 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea sobre la protecció del medi ambient

DIAPPOSITIVA 1

Hola, benvinguts. Soc Karla Zambrano i en aquest vídeo, parlaré de la protecció del medi ambient en la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea (CDFUE).

DIAPPOSITIVA 2

La qualitat mediambiental és fonamental per a la nostra salut, la nostra economia i el nostre benestar. No obstant això, la UE s'enfronta a diversos grans desafiaments, entre ells, el canvi climàtic, el consum i la producció insostenibles, així com les diferents formes de contaminació.

Per això, coneixerem el contingut del precepte que regula la protecció mediambiental en la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió. Així, l'article 37 indica:

* Investigadora Contractada Postdoctoral de Dret Internacional Públic. Universitat de València (Espanya).

«Que les polítiques de la Unió integraran i garantiran conformement al principi de desenvolupament sostenible un alt nivell de protecció del medi ambient i la millora de la seua qualitat».

Del present article cal destacar una sèrie de consideracions generals.

En primer lloc, el precepte parla de manera àmplia i indeterminada de la protecció del medi ambient, per la qual cosa fa referència a un tot sense expressar cap delimitació.

En segon lloc, l'article realitza un esment exprés al Principi de Desenvolupament Sostenible, prenent com a base jurídica les disposicions contemplades en l'art. 3.3. del Tractat de la Unió Europea i els arts. 11 i 191 a 193 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea;

Ara bé, és convenient indicar que amb base en l'art. 4 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFUE), la UE i els seus Estats Membres ostentaran competències compartides que s'aplicaran a tots els àmbits de la política de medi ambient, per tant la Unió Europea manca de competència exclusiva en la matèria.

Estem parlant perquè, d'un principi integrador i garantista de la protecció mediambiental en les polítiques de la Unió, més no d'un dret subjectiu a un medi ambient sa.

D'altra banda, cal insistir en la imbricació entre la protecció del medi ambient i el gaudi de Drets Fonamentals com el dret a la vida, a la dignitat humana, el dret al respecte de la vida privada i familiar o el dret a la salut.

Amb tot, La UE posseeix uns dels estàndards mediambientals més elevats del món.

DIAPPOSITIVA 3

Atés que el concepte de «protecció al medi ambient i millora de la seua qualitat» és molt ampli, convé delimitar les àrees a les quals es refereix aquesta salvaguarda.

En aquest sentit, las polítiques mediambientals i la normativa de la UE s'encarreguen de protegeixr els hàbitats naturals, la biodiversitat, mantenen la protecció de l'atmosfera i promouen la lluita contra el canvi climàtic. Així mateix, vela per la seguretat i gestió adequada de les aigües, garanteixen l'adequada eliminació dels residus, milloren el coneixement sobre els productes químics tòxic i promouen el desenvolupament sostenible i l'economia circular.

Com veiem el contingut de la protecció mediambiental abasta infinitat d'àrees. No obstant això i tenint en compte la situació d'emergència climàtica actual, declarada pel Parlament Europeu, convé fer una molt breu referència al canvi climàtic. En aquest sentit, i de conformitat amb l'art. 191 del

TFUE, la lluita contra el canvi climàtic és un objectiu exprés de la política mediambiental europea. A més, els efectes adversos associats a aquest fenomen han donat pas a l'adopció del Pacte Verd Europeu erigint-se com una estratègia integradora de tots els àmbits clau de protecció del medi ambient que s'alça amb l'objectiu d'aconseguir la neutralitat climàtica a tot tardar en 2050.

DIAPPOSITIVA 4

Una altra qüestió important entorn a la protecció del medi ambient és l'abundant jurisprudència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE) en matèria de qualitat de l'aire i de l'aigua, conservació dels recursos i de la biodiversitat, gestió dels residus i fins i tot en matèria de prevenció del desproveïment energètic i ajudes d'Estat com la Sentència del TJUE (Gran Sala), de 22 de setembre de 2020. *Assumpte C594/18 P. República d'Àustria contra la Comissió Europea:*

Mitjançant Decisió de 8 d'octubre de 2014, la Comissió Europea va aprovar les ajudes que el Regne Unit tenia previst concedir a la unitat C de la central nuclear de *Hinkley Point*, situada en Somerset, en la costa del Regne Unit, amb la finalitat de fomentar la creació de noves capacitats de producció d'energia nuclear. L'entrada en funcionament d'aquesta unitat està prevista per a l'any 2023, per un període d'exploració de seixanta

anys. Les ajudes, que es divideixen en tres parts, s'estableixen en favor del futur operador de la unitat C, la societat *NNB Generation Company Limited*.

Entre les mesures controvertides les parts recurrents sostenien l'argumentació que:

1. s'havia celebrat un contracte per diferències;
2. Existia un acord entre els inversors de *NNB Generation* i el secretari d'Estat d'Energia i Canvi Climàtic del Regne Unit, que garanteix una indemnització en cas de tancament anticipat de la central nuclear per raons polítiques.
3. Una garantia de crèdit del Regne Unit sobre les obligacions que emeta *NNB Generation* l'objecte de les quals consisteix a garantir el pagament puntual del principal i dels interessos del deute admissible.

DIAPPOSITIVA 5

Pel seu costat, la Comissió Europea va qualificar aqueixes tres mesures d'ajudes d'Estat compatibles amb el mercat interior conformement al article 107 TFUE, apartat 3, lletra c). En virtut d'aquesta disposició, les ajudes destinades a facilitar el desenvolupament de determinades activitats o de determinades regions econòmiques poden considerar-se compatibles amb el mercat interior sempre que no alteren les condicions dels intercanvis en forma contrària a l'interés comú.

◆ Àustria va sol·licitar l'anul·lació d'aquesta Decisió davant el Tribunal General, veient desestimat el seu recurs mitjançant sentència de 12 de juliol de 2018.

◆ Àustria va interposar un recurs de cassació davant el TJUE, qui devia, en essència, respondre a la qüestió, inèdita en la jurisprudència, de si la construcció d'una central nuclear pot rebre una ajuda d'Estat aprovada per la Comissió conformement al article 107 TFUE, apartat 3, lletra c). El Tribunal de Justícia va desestimar el recurs de cassació i va donar una resposta afirmativa a aquesta qüestió, atenent tres raons principals:

1. La construcció d'una nova central nuclear és un objectiu d'interés comú;
2. Mancant normes específiques en el Tractat Euratom, tant en la CDFUE com en el TFUE, així com els principis que d'aquests es deriven, han d'aplicar-se en el sector de l'energia nuclear;
3. Per a comprovar la compatibilitat de les mesures controvertides amb el mercat interior, ni la Comissió ni el Tribunal General estaven obligats a qualificar-les formalment de «ajudes a la inversió», que poden complir els requisits d'aplicació de l'article 107 TFUE, apartat 3, lletra c), o de «ajudes de funcionament»,

l'autorització del qual conformement a aquesta disposició està en principi exclosa.

DIAPOSITIVA 6

Això és tot el que els havia de dir. Moltes gràcies per la seua atenció.